

GAEILGE

LEAVING CERTIFICATE
HIGHER LEVEL

GRAMMAR
AN AIMSIR FHÁISTINEACH

**THE DUBLIN
ACADEMY OF
EDUCATION**

All rights to these published notes are exclusively owned by The Dublin Academy of Education. Any unauthorised reproduction, distribution, or reuse of this material, in whole or in part, is strictly prohibited. Please respect intellectual property rights and seek permission for any intended use.

An Aimsir Fháistineach

An Chéad Réimniú

Na Rialacha

- In the Aimsir Fháistineach we add endings to the verbs just like the Aimsir Láithreach.
- We must check if the verb is one or two syllables
- Then we check if the verb is broad or slender.
- For the we part (sinn or muid) use faimid / fimid as endings.
- For a Question : We use 'An + urú'
- For a negative statement : We use 'Ní + Séimhiú'

Leathan

Caol

Vowels

Mol

Mol **faidh** mé

Mol **faidh** tú

Mol **faidh** sé

Mol **faidh** sí

Mol **faimid**

Mol **faidh** sibh

Mol **faidh** siad

Ní m **hol** **faidh** mé

An mol **faidh** tú?

Mol **far**

Cuir

Cuir **fidh** mé

Cuir **fidh** tú

Cuir **fidh** sé

Cuir **fidh** sí

Cuir **fidh**

Cuir **fidh** sibh

Cuir **fidh** siad

Ní chuir **fidh** mé

An **g**cuir **fidh** tú?

Cuir **fear**

Ól

Ól **faidh** mé

Ól **faidh** tú

Ól **faidh** sé

Ól **faidh** sí

Ól **faimid**

Ól **faidh** sibh

Ól **faidh** siad

Ní ól **faidh** mé

An ól **faidh** tú?

Ól **far**

Endings for A.F

	Leathan {a,o,u}	Caol {i,e}
Mé		
Tú		
Sé		
Sí		
muid		
Sibh		
Siad		
B.Saor		

Samplaí

1) **(Féach)** sé ar an teilifís = _____

2) **(Ní fág)** sinn go luath= _____

3) An **(éist)** tú le mo scéal ? = _____

4) **(Tuig)** mé an obair bhaile = _____

5) **(Glan)** na buachaillí an scoil = _____

6) An **(rith)** mamaí abhaile ?= _____

7) **(Ní Fág)** Dadaí an cluiche = _____

8) Ní **(creid)** sé an nuacht= _____

9) An **(caith)** tú an léine sin? = _____

10) **(Cas)** sí timpeall níos déanaí= _____

11) **(Ól)** muid an t-uisce ar fad = _____

12) **(Mol)** mé an obair chrua = _____

13) An **(Póg)** sé aon duine anocht ?= _____

14) **(Fill)** mé anocht = _____

15) **(Bris)** mé na rialacha = _____

An Dara Réimniú

Leathan

Ceannaigh

Ceannóidh mé

Ceannóidh tú

Ceannóidh sé

Ceannóidh sí

Ceannóimid

Ceannóidh sibh

Ceannóidh siad

Ní Cheannóidh mé

An gCeannóidh tú ?

Ceannófar

Caol

Inis

Inseoidh mé

Inseoidh tú

Inseoidh sé

Inseoidh sí

Inseoimid

Inseoidh sibh

Inseoidh siad

Ní Inseoidh mé

An Inseoidh tú?

Inseofar

Vowels

Oscail

Osclóidh mé

Osclóidh tú

Osclóidh sé

Osclóidh sí

Osclóimid

Osclóidh sibh

Osclóidh siad

Ní osclóidh mé

An Osclóidh tú?

Osclófar

Top Study Tip

1. In both conjugations we put in mé,tú,sé,sí,sibh & siad.
2. However we do not put in any person when we say we. See above

An Dara Réimniú

Na Rialacha

1. Verbs that finish in –aigh or -igh ,
Take off the ; (a)igh,

Mar shampla ;

- i) Cennaigh mé - Ceannóidh mé
- ii) Bailigh tú – Baileoidh tú

2. Verbs that finish in -ail, -ain, –air .
Take out the 'ai' / 'í'

Mar shampla ;

- i) Aithin sé - Aithneoidh sé
- ii) Freagair siad – Freagróidh siad

3. Verbs that finish in –ir, -is, -in, -il. ● ● ●
Take out the last vowel,

Mar shampla ;

- i) Imir sé - imreoidh sé
- ii) Aithin sí - aithneoidh sí
- iii) Inis mé - Inseoidh mé

Top Study Tip

- 1. Be wary of Inis & Imir.
- 2. They look like 1 syllable verbs but are treated like 2 syllable verbs.

Aimsir Fháistineach*An Dara Réimniú***Endings for A.F**

	Leathan {a,o,u}	Caol {i,e}
Mé		
Tú		
Sé		
Sí		
muid		
Sibh		
Siad		
B.Saor		

Samplaí

- 1) **(Athraigh)** Síle an brat inniu= _____
- 2) **(Ceangail)** mé m'iallacha anois= _____
- 3) **(Cuidigh)** Séamas liom níos déanaí= _____
- 4) **(Freagair)** na ceisteanna. = _____
- 5) **(Diúltaigh)** sé le comhairle = _____
- 6) **(Taitin)** an ceolchoirm liom = _____
- 7) An **(ceannaigh)** tú lón dom ?= _____
- 8) Ní **(oscail)** sí an doras= _____
- 9) **(Aithin)** mé é anocht= _____
- 10) **(Críochnaigh)** an scoil go déanach = _____
- 11) **(Éirigh)** go maith liom sna scrúduithe = _____
- 12) **(Cosain)** na ticéid mile euro = _____
- 13) **(Brostaigh)** mé amárach = _____

An Aimsir Fháistineach

Revision Exercise 1

1. Caill sí	To Lose	Caillfidh mé
2. Scuab muid		
3. Foghlaim mé		
4. Ullmhaigh sé [X]		
5. Freastail sé		
6. Tuig siad		
7. Athraigh sibh		
8. Codail mé ?		
9. Scrios sé		
10. Buail muid [X]		
11. Léirigh mé		
12. Ceap muid		
13. Rith sí [X]		
14. Tuill sí		
15. Tit mé ?		
16. Lean mé		
17. Léim mé		
18. Mol tú [X]		
19. Seinn muid		
20. Aontaigh sé		

An Aimsir Fháistineach

Freagraí

1. Caill sí	To Lose	Caillfidh mé
2. Scuab muid	To sweep	
3. Foghlaim mé	To learn	
4. Ullmhaigh sé [X]	To prepare	
5. Freastail sé	To attend	
6. Tuig siad	To understand	
7. Athraigh sibh	To change	
8. Codail mé ?	To sleep	
9. Scrios sé	To ruin	
10. Buail muid [X]	To hit	
11. Léirigh mé	To illustrate	
12. Ceap muid	To think	
13. Rith sí [X]	To run	
14. Tuill sí	To understand	
15. Tit mé ?	To fall	
16. Lean mé	To follow	
17. Léim mé	To jump	
18. Mol tú [X]	To praise	
19. Seinn muid	To play	
20. Aontaigh sé	To agree	

Aimsir Fháistineach**Briathra Neamhrialta**

	<i>Dearfach</i>	<i>Diúltach</i>	
1.			
2.			
3.			
4.			
5.			
6.			
7.			
8.			
9.			
10.			
11.			

Aimsir Fháistineach

Briathra Neamhrialta

	Dearfach	Diúltach	Ceisteanna
1. Abair	Déarfaidh mé	Ní Déarfaidh	An ndéarfaidh tú ?
2. Bí	Beidh mé	Ní Bheidh	An mbeidh tú?
3. Feic	Feidfidh mé	Ní Fheicfidh	An bhfeicfidh tú ?
4. Faigh	Gheobhaidh mé	Ní bhfaighidh	An bhfaighidh tú ?
5. Déan	Déanfaidh mé	Ní Dhéanfaidh	An ndéanfaidh tú ?
6. Téigh	Rachaidh mé	Ní Rachaidh	An rachaidh tú ?
7. Clois	Cloisfidh mé	Ní Chloisfidh	An gcloisfidh tú ?
8. Tar	Tiocfaidh mé	Ní Thiocfaidh	An dtiocfaidh tú ?
9. Ith	Íosfaidh mé	Ní Íosfaidh	An íosfaidh tú ?
10. Tabhair	Tabharfaidh mé	Ní Thabharfaidh	An dtabharfaidh tú ?
11. Beir	Béarfaidh mé	Ní Bhéarfaidh	An mbéarfaidh tú ?